

Paraisten kaupungin liittyminen Luontoviisaat kunnat -verkostoon

Kaupunginhallitus 19.01.2026 § 12
1055/11.00.00/2025

Valmistelija

Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Marika Karulinna, puh. 040 6277 470
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupunginhallitus päätti kokouksessaan [18.11.2024 § 312](#) sekä kaupunginvaltuusto kokouksessaan [9.12.2024 § 124](#), että Parainen alkaa valmistella liittymistä Suomen ympäristökeskuksen ja Kuntaliiton koordinoimaan Luontoviisaat kunnat -verkostoon. Luontoviisaat kunnat -verkostoon liittyminen auttaa vahvistamaan Paraisten toimintaa Saaristomeren luontoa ja luontoarvoja vaalivana ja tuottavana kaupunkina yhdessä keskeisten sidosryhmiensä sekä muiden luontokaupunkien kanssa. Luontoviisaat kunnat -verkostoon kuuluvia kuntia ovat muun muassa Pirkkala, Vihti, Kemiönsaari, Urjala, Helsinki, Espoo, Janakkala ja Valkeakoski. Verkostossa ei ole jäsenmaksua.

Luontoviisaat kunnat -verkostoon liittyminen edellyttää kunnalta sitoutumista verkoston kriteerien täyttämiseen viimeistään neljän vuoden kuluessa verkostoon liittymisestä. Kriteereillä tarkoitetaan kuntien luontokadon hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa luontoa heikentäviä vaikutuksia ja edistämään luonnon monimuotoisuutta. Kriteerit ovat seuraavat:

1. Kunta sitoutuu kuntastrategiassa tai muussa strategisessa asiakirjassa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.
2. Kunta laatii luonnon monimuotoisuuden turvaamisen lumo-toimintaohjelman tai -strategian (kunnallinen tai alueellinen). Lumo-ohjelma voi olla osa kunnan ympäristöohjelmaa. Kunta sitoutuu seuraamaan lumo-ohjelman etenemistä.
3. Kunta perustaa poikkitoimialaisen työryhmän edistämään luonnon monimuotoisuutta.
4. Kunta kartoittaa omistamiensa maa- ja vesialueiden arvokkaat luontokohteet. Kunta vie keräämänsä tiedon omaan ja mielellään myös kansallisiin kuten FEO:n (Suomen ekosysteemiobservatorio) ja Laji.fi-tietojärjestelmiin.
5. Kunta ottaa luonnon monimuotoisuuden huomioon omistamiensa metsien sekä hallinnoimiensa viher-, virkistys- ja vesialueiden hoitokäytännöissä.
6. Kunta sitoutuu lisäämään kuntalaisten ja yritysten lumo-tietoutta ja osallistamaan heitä lumo-ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen.
7. Kunta sitoutuu lisäämään henkilöstön ja kuntapäättäjien tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta.

Parainen täyttää liittymiskriteerit osin jo nykyisellään, sillä osa edellytetyistä toimista toteutuu esimerkiksi metsien ja viheralueiden hoitokäytännöissä. Paraisten ilmasto- ja ympäristöohjelman 2023–2025 toisena osa-alueena on luonnon monimuotoisuus, ja ilmasto- ja ympäristöohjelman päivittäminen kattamaan laajemmin luonnon monimuotoisuutta koskevat asiat on suunnitteilla. Sen sijaan luonnon monimuotoisuuden turvaaminen tulee sisällyttää myös kaupunkistrategiaan nykyistä täsmällisemmin strategian seuraavan päivityksen yhteydessä.

Vaikka verkostoon kuuluminen on kunnalle maksutonta, vaatii verkoston kriteerien täyttäminen työaika kaupungin henkilöstöltä. Lisäksi verkoston kriteerit edellyttävät kaupungin sisäisen työryhmän perustamista, jonka toimintaan on varattava eri yksiköiden työaika. Tämä työ osaltaan edesauttaa ilmasto- ja ympäristöohjelmaan kuuluvien toimien toteuttamista ja siihen liittyvää viestintää ja raportointia.

Liittymisohjeiden mukaan kunnan tulee saada Luontoviisaat kunnat -verkoston tukitiimiltä hyväksyntä ennen liittymisesityksen viemistä valtuuston tai hallituksen päätettäväksi, tai kunta voi jo hyväksyntää hakiessaan toimittaa liitteenä verkostoon liittymistä koskevan päätöksen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tom Simola, puh. 050 558 2270
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Paraisten kaupunginhallitus päättää, että kaupunki sitoutuu Luontoviisaat kunnat -verkoston hyväksymistä edellyttäviin kriteereihin, ja valtuuttaa johtavan ympäristönsuojelutarkastajan hakemaan verkostolta hyväksymispäätöstä Paraisten kaupungin liittymiseksi verkostoon.

Mikäli Luontoviisaat kunnat -verkosto edellyttää hyväksyntänsä jälkeen kaupungilta vielä erillisen vahvistuksen liittymisestä, tuodaan asia edelleen kaupunginhallituksen päätettäväksi, kun hyväksymispäätös verkostolta on saatu.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Johtava ympäristönsuojelutarkastaja MK
